P9_TA(2021)0024

Könsperspektivet under covid-19-krisen och tiden efter krisen

Europaparlamentets resolution av den 21 januari 2021 om könsperspektivet under covid-19-krisen och tiden efter krisen (2020/2121(INI))

(2021/C 456/18)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

— med beaktande av artiklarna 2 och 3.3 i fördraget om Europeiska unionen och artiklarna 6, 8 och 153 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt ,

— med beaktande av artikel 23 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna,

— med beaktande av den europeiska pelaren för sociala rättigheter, och särskilt dess principer 2, 3, 5, 9, 10, 16 och 20,

— med beaktande av Agenda 2030 för hållbar utveckling, principen om att ”ingen lämnas utanför”, särskilt mål 1, som syftar till att avskaffa fattigdom, mål 3, som syftar till att alla ska kunna leva ett hälsosamt liv, mål 5, som syftar till att uppnå jämställdhet och förbättra levnadsvillkoren för kvinnor samt mål 8, som syftar till att uppnå hållbar ekonomisk tillväxt,

— med beaktande av FN:s konvention om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor av den 18 december 1979,

— med beaktande av artikel 6 i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning av den 3 maj 2008,

— med beaktande av att det sedan 1975 finns europeiska direktiv om de olika aspekterna av likabehandling av män och kvinnor (rådets direktiv 79/7/EEG [1], 86/613/EEG [2], 92/85/EEG [3], och 2004/113/EG [4], Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/54/EG [5], rådets direktiv 2010/18/EU [6] och Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/41/EU [7]),

— med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1158 av den 20 juni 2019 om balans mellan arbete och privatliv för föräldrar och anhörigvårdare och om upphävande av rådets direktiv 2010/18/EU [8],

— med beaktande av Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och våld i hemmet (Istanbulkonventionen),

— med beaktade av kommissionens meddelande av den 5 mars 2020, *En jämlikhetsunion: jämställdhetsstrategi för 2020-2025* (COM(2020)0152),

---

(1) Rådets direktiv 79/7/EEG av den 19 december 1978 om successivt genomförande av principen om likabehandling av kvinnor och män i fråga om social trygghet (EGT L 6, 10.1.1979, s. 24).

(2) Rådets direktiv 86/613/EEG av den 11 december 1986 om tillämpningen av principen om likabehandling av kvinnor och män med egen rörelse, bland annat jordbruk, samt om skydd för kvinnor med egen rörelse under havandeskap och moderskap (EGT L 359, 19.12.1986, s. 56).

(3) Rådets direktiv 92/85/EEG av den 19 oktober 1992 om åtgärder för att förbättra säkerhet och hälsa på arbetsplatsen för arbetstagare som är gravida, nyligen har fött barn eller ammar (tionde särdirektivet enligt artikel 16.1 i direktiv 89/391/EEG) (EGT L 348, 28.11.1992, s. 1).

(4) Rådets direktiv 2004/113/EG av den 13 december 2004 om genomförande av principen om likabehandling av kvinnor och män när det gäller tillgång till och tillhandahållande av varor och tjänster (EUT L 373, 21.12.2004, s. 37).

(5) Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/54/EG av den 5 juli 2006 om genomförandet av principen om lika möjligheter och likabehandling av kvinnor och män i arbetslivet (EUT L 204, 26.7.2006, s. 23).

(6) Rådets direktiv 2010/18/EU av den 8 mars 2010 om genomförandet av det ändrade ramavtalet om föräldraledighet som ingåtts av BUSINESSEUROPE, UEAPME, ECPE och EFS och om upphävande av direktiv 96/34/EG (EUT L 68, 18.3.2010, s. 13).

(7) Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/41/EU av den 7 juli 2010 om tillämpning av principen om likabehandling av kvinnor och män som är egenföretagare och om upphävande av rådets direktiv 86/613/EEG (EUT L 180, 15.7.2010, s. 1).

(8) EUT L 188, 12.7.2019, s. 79.

Torsdagen den 21 januari 2021

— med beaktande av det gemensamma arbetsdokumentet av den 21 september 2015 *Gender Equality and Women's Empowerment: Transforming the Lives of Girls and Women through EU External Relations 2016-2020* 2016–2020 (SWD (2015)0182),

— med beaktande av förslaget till rådets beslut av den 4 mars 2016 om ingående på Europeiska unionens vägnar av Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och våld i hemmet (COM(2016)0109),

— med beaktande av sin resolution av den 13 februari 2020 om EU:s prioriteringar inför det 64:e mötet i FN:s kvinnokommission ([9]),

— med beaktande av sin resolution av den 30 januari 2020 om lönegapet mellan kvinnor och män ([10]),

— med beaktande av sin resolution av den 13 februari 2019 om bakslag för kvinnors rättigheter och jämställdhet i EU ([11]),

— med beaktande av sin resolution av den 28 november 2019 om EU:s anslutning till Istanbulkonventionen och andra åtgärder för att bekämpa könsrelaterat våld ([12]),

— med beaktande av sin resolution av den 15 november 2018 om omsorgstjänster i EU för förbättrad jämställdhet ([13]),

— med beaktande av sin resolution av den 29 november 2018 om situationen för kvinnor med funktionsnedsättning ([14]),

— med beaktande av sin resolution av den 17 april 2018 om ökat inflytande för kvinnor och flickor med hjälp av den digitala sektorn ([15]),

— med beaktande av sin resolution av den 16 januari 2018 om kvinnor, jämställdhet och klimaträttvisa ([16]),

— med beaktande av sin resolution av den 3 oktober 2017 om kvinnors ekonomiska egenmakt i den privata och den offentliga sektorn i EU ([17]),

— med beaktande av sin resolution av den 14 juni 2017 om behovet av en EU-strategi för att sätta stopp för och förebygga pensionsklyftan mellan kvinnor och män ([18]),

— med beaktande av sin resolution av den 14 mars 2017 om jämställdhet mellan kvinnor och män i Europeiska unionen 2014–2015 ([19]),

— med beaktande av sin resolution av den 4 april 2017 om kvinnor och deras roller i landsbygdsområden ([20]),

— med beaktande av sin resolution av den 14 februari 2017 om främjande av jämställdhet inom psykisk hälsa och klinisk forskning ([21]),

---

([9]) Antagna texter, P9_TA(2020)0039.
([10]) Antagna texter, P9_TA(2020)0025.
([11]) EUT C 449, 23.12.2020, s. 102.
([12]) Antagna texter, P9_TA(2019)0080.
([13]) EUT C 363, 28.10.2020, s. 80.
([14]) EUT C 363, 28.10.2020, s. 164.
([15]) EUT C 390, 18.11.2019, s. 28.
([16]) EUT C 458, 19.12.2018, s. 34.
([17]) EUT C 346, 27.9.2018, s. 6.
([18]) EUT C 331, 18.9.2018, s. 60.
([19]) EUT C 263, 25.7.2018, s. 49.
([20]) EUT C 298, 23.8.2018, s. 14.
([21]) EUT C 252, 18.7.2018, s. 99.

— med beaktande av sin resolution av den 8 mars 2016 om situationen för kvinnliga flyktingar och asylsökande i EU ([22]),

— med beaktande av sin resolution av den 19 januari 2016 om externa faktorer som utgör hinder för kvinnligt företagande i Europa ([23]),

— med beaktande av sin resolution av den 9 september 2015 om kvinnors karriärer inom forsknings- och universitetsvärlden och de glastak som de stöter på ([24]),

— med beaktande av sin resolution av den 9 juni 2015 om EU:s strategi för jämställdhet efter 2015 ([25]),

— med beaktande av rådets slutsatser av den 10 december 2019 om jämställda ekonomier i EU: vägen framåt,

— med beaktande av rapporten från Internationella arbetsorganisationen *COVID-19 and the world of work. Fourth edition*, offentliggjord den 27 maj 2020,

— med beaktande av analysen från Internationella arbetsorganisationen *Sectoral impact, responses and recommendations related to COVID-19*,

— med beaktande av rapporten från OECD *Women at the core of the fight against COVID-19*, offentliggjord i april 2020,

— med beaktande av kommissionens arbetsdokument av den 6 mars 2019 2019 *Report on equality between women and men in the EU*, (SWD(2019)0101),

— med beaktande av rapporten från Förenta nationernas enhet för jämställdhet och kvinnors egenmakt (*UN Women*) *The Impact of COVID-19 on Women*, offentliggjord den 9 april 2020,

— med beaktande av rapporten från UN Women *From Insights to Action: Gender Equality in the Wake of COVID-19*, offentliggjord den 2 september 2020,

— med beaktande av publikationen från UN Women *Online and ICT* facilitated violence against women and girls during COVID-19*,

— med beaktande av FN: s befolkningsfonds (UNFPA) rapport *Impact of the COVID-19 Pandemic on Family Planning and Ending Gender-based Violence*, offentliggjord den 27 april 2020,

— med beaktande av UNFPA:s uttalande *Millions more cases of violence, child marriage, female genital mutilation, unintended pregnancy expected due to the COVID-19 pandemic*, offentliggjort den 28 april 2020,

— med beaktande av uttalandet av den 24 mars 2020 från ordföranden för Europarådets expertgrupp för åtgärder mot våld mot kvinnor och våld i hemmet (Grevio), Marceline Naudi, om behovet av att upprätthålla Istanbulkonventionens normer vid en pandemi,

— med beaktande av rapporten från det gemensamma forskningscentrumet *How will the COVID-19 crisis affect existing gender divides in Europe?*,

---

([22]) EUT C 50, 9.2.2018, s. 25.
([23]) EUT C 11, 12.1.2018, s. 35.
([24]) EUT C 316, 22.9.2017, s. 173.
([25]) EUT C 407, 4.11.2016, s. 2.

— med beaktande av Europeiska jämställdhetsinstitutets (EIGE) jämställdhetsindex 2019, offentliggjort den 15 oktober 2019,

— med beaktande av EIGE:s rapport *Tackling the gender pay gap: not without a better work-life balance*, offentliggjord den 29 maj 2019,

— med beaktande av EIGE:s rapport *Beijing + 25: the fifth review of the implementation of the Beijing Platform for Action in the EU Member States*, offentliggjord den 5 mars 2020,

— med beaktande av uppgifterna i Eurofounds undersökning *Living, Working and COVID-19* från juni 2020,

— med beaktande av den undersökning som genomförts av EU:s byrå för grundläggande rättigheter (FRA) *A long way to go for LGBTI equality*, offentliggjord den 14 maj 2020,

— med beaktande av rapporten från Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter *A persisting concern: anti-Gypsyism as a barrier to Roma inclusion*, offentliggjord den 5 april 2018,

— med beaktande av undersökningen från Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter *Violence against women: an EU-wide survey*, offentliggjord den 5 mars 2014,

— med beaktande av ILGA Europas policydokument *COVID-19: domestic violence against LGBTI people*,

— med beaktande av publikationen från Europeiskt kvinnoforum *Putting equality between women and men at the heart of the response to COVID-19 across Europe*,

— med beaktande av publikationen från IPPF:s europeiska nätverk *How to address the impact on women, girls and vulnerable groups and their sexual and reproductive safety*,

— med beaktande av policydokumentet från Europeiskt kvinnoforum *Walk-the-talk: EU funds must mirror women's equality*,

— med beaktande av policydokumentet från Europeiskt kvinnoforum *Women must not pay the price for COVID-19!*,

— med beaktande av professor Sabine Oertelt-Prigiones studie *The impact of sex and gender in the COVID-19 pandemic*, offentliggjord den 27 maj 2020,

— med beaktande av den gemensamma rapporten från Europaparlamentets forum för sexuella och reproduktiva rättigheter och International Planned Parenthood Federations europeiska nätverk med titeln *Sexual and Reproductive Health and Rights during the COVID-19 pandemic*, offentliggjord den 22 april 2020,

— med beaktande av artikel 54 i arbetsordningen,

— med beaktande av betänkandet från utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män (A9-0229/2020), och av följande skäl:

A. Covid-19-krisen och dess konsekvenser har tydliga jämställdhetsaspekter, eftersom de drabbar kvinnor och män på olika sätt, och de har accentuerat de rådande klyftorna och bristerna sett till jämställdhet och kvinnors mänskliga rättigheter. Därför behövs det ett genusmedvetet svar.

B. Covid-19 påverkar olika samhällsgrupper på olika sätt och i varierande grad, däribland kvinnor och män, unga, äldre, personer med funktionsnedsättning, personer som utsatts för könsrelaterat våld och våld i hemmet, personer med olika socioekonomiska bakgrunder, barn, ensamföräldrar och minoritetsgrupper såsom romer, hbtqi+-personer, kvinnliga flyktingar och migranter och dessutom har sjukdomen sektorsövergripande konsekvenser. Kvinnor och flickor kommer att drabbas oproportionerligt hårt på kort, medellång och lång sikt och pandemin har förvärrat rådande strukturella jämställdhetsbrister, särskilt för kvinnor och flickor från marginaliserade grupper.

C. Officiella inledningsvisa dödssiffror visar att fler äldre män än kvinnor dör av viruset, men att fler kvinnor riskerar att smittas av viruset på grund av att andelen kvinnor är oproportionerligt hög bland arbetstagarna i främsta ledet inom samhällsviktiga sektorer under de rådande kriserna.

D. EU och medlemsstaterna var inte förberedda på en sådan hälsokris. Diskrimineringsfri tillgång till hälso- och sjukvård är en grundläggande mänsklig rättighet. De hinder som redan fanns för tillgången till kritiska vårdtjänster förvärrades kraftigt av hälsokrisen. Eftersom ”icke-kritisk” hälso- och sjukvård ställdes in eller senarelades blev tillgången till kritisk vård för akuta besvär, också för kvinnor, försenad och ibland förhindrad. Detta hindrade tillgången till hälso- och sjukvård inom området sexuell och reproduktiv hälsa och till tjänster inom detta område. Konsekvenserna blev allvarliga och i somliga medlemsstater försökte man ibland genom lagstiftning begränsa rätten till säker och laglig abort. Bland kvinnors kritiska behov märks tillgången till mödravård och säker förlossning, tillgången till preventivmedel, säker abort och in vitro-fertilisering samt akut omhändertagande av våldtagna. På grund av den extraordinära situationen i de nationella hälso- och sjukvårdssystemen, och eftersom samhällsviktiga tjänster och varor blir mer begränsade under krisen, riskerar kvinnor och flickor att förlora sin grundläggande rätt till hälso- och sjukvårdstjänster. Insatser för att hålla tillbaka sjukdomsutbrott kan avleda resurser från rutinmässig hälso- och sjukvård, och ytterligare inskränka den redan knapphändiga tillgången till tjänster inom området sexuell och reproduktiv hälsa.

E. Av rapporter och sifferuppgifter från medlemsstaterna under och efter perioden med isoleringsåtgärder framgick en oroväckande ökning av våld i hemmet och könsrelaterat våld, också i form av fysiskt våld, psykiskt våld, sjukligt kontrollbeteende och cybervåld. Våld är inte en privat fråga utan en samhällelig angelägenhet. Nedstängningsåtgärder gör det svårare för dem som faller offer för våld från intima partners sida att söka hjälp, eftersom de ofta är isolerade tillsammans med våldsverkarna och har begränsad tillgång till stödtjänster såsom skyddade boenden och hjälplinjer, och i och med att stödstrukturerna och resurserna är otillräckliga kan en ”skuggpandemi” som redan föreligger bli ännu värre. Antalet bäddplatser på skyddade boenden för kvinnor och flickor som fallit offer för våld är bara hälften av vad som krävs i Istanbulkonventionen. Många utsatta grupper av kvinnor löper allt större risk för sina liv och sitt välbefinnande till följd av krisen med covid-19-pandemin. Kvinnomord räknas inte in i den officiella dödsstatistiken för covid-19, men kan mycket väl tänkas stå i samband med sjukdomsutbrottet och de nedstängningsåtgärder som vidtogs under denna period. Isolerings- och nedstängningsåtgärderna kan ha ökat risken för kvinnlig könsstympning, eftersom det kan tänkas att fall förblivit oupptäckta i och med att skolorna var stängda. Ekonomiska och sociala påfrestningar är förvärrande faktorer, som på lång sikt kan öka våldet i hemmet och det könsrelaterade våldet och göra det svårare för kvinnor att bryta upp från partner som misshandlar dem.

F. Den utökade användningen av internet under pandemin ökar det könsrelaterade våld och de sexuella övergrepp på barn och i synnerhet flickor som sker online och underlättas av IKT. Människorättsförsvarare, kvinnor i politiken, kvinnliga journalister, kvinnor som tillhör etniska minoriteter, kvinnor från urfolk, homo- och bisexuella kvinnor och transkvinnor samt kvinnor med funktionsnedsättning är i särskilt hög grad måltavlor för våld som underlättas av IKT. I Europa är risken för våld online störst bland unga kvinnor mellan 18 och 29 år ([26]).

G. En majoritet av arbetstagarna inom samhällsviktiga tjänster under den rådande krisen är kvinnor, däribland 76 % av personalen inom hälso- och sjukvården (läkare, sjuksköterskor, barnmorskor, personal på äldreboenden), 82 % av kassapersonalen, 93 % av barnomsorgspersonalen och lärarna, 95 % av de lokalvårdare och personliga assistenter som arbetar i privata hem och 86 % av de personliga assistenterna ([27]) inom EU. Det är tack vare dem, som ofta inte har

([26]) https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes /STUD/2018/604979/IPOL_STU(2018)604979_EN.pdf
([27]) https://eige.europa.eu/covid-19-and-gender-equality/frontline-workers

möjlighet till fysisk distansering och som därför får bära den allt större bördan att eventuellt sprida viruset till sina släktingar, som våra ekonomiska och sociala system och vår hälso- och sjukvård, vårt offentliga liv och våra samhällsviktiga verksamheter kan upprätthållas.

H. Många samhällsviktiga och markant kvinnodominerade sektorer kan vara låglönesektorer, där ofta endast minimilön betalas. Den horisontella och vertikala segregeringen på arbetsmarknaden i EU är fortfarande betydande, och kvinnor är överrepresenterade i mindre lönsamma sektorer. 30 % av kvinnorna arbetar med utbildning, hälso- och sjukvård och socialt arbete, jämfört med 8 % av männen, och 7 % av kvinnorna arbetar med vetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik, jämfört med 33 % av männen ([28]). ILO varnar dels för att vissa grupper kommer att drabbas oproportionerligt hårt av den ekonomiska krisen, bland annat nykomlingar på arbetsmarknaden, vilket kommer att öka ojämlikheten, dels för att kvinnor har sämre tillgång till socialt skydd och kommer att betungas i oproportionerlig grad. Det finns skäl till oro över krisbetingade förluster av arbetstillfällen i kvinnodominerade yrken. Mansdominerade sektorer kommer troligen att återhämta sig tidigare än typiskt kvinnodominerade sektorer. I EU:s återhämtningsplan Next Generation EU bör man ägna tillräcklig uppmärksamhet åt de sektorer där kvinnor är överrepresenterade. I kommissionens förslag till återhämtningsplan framhålls det att investeringar i digitala omställningar är nyckeln till Europas framtida välstånd och motståndskraft. Av jämställdhetsindex för 2019 framkom seglivade jämställdhetsbrister inom den digitala sektorn., och det behövs åtgärder för att minska könsklyftorna och segregeringen på arbetsmarknaden i samband med den digitala omvandlingen av arbetsmarknaden.

I. Det är mer sannolikt att kvinnor har tillfälliga anställningar, deltidsanställningar och otrygga anställningar än män (26,5 % jämfört med 15,1 % av männen ([29])), och de har därför drabbats och kommer i det långa loppet att drabbas ovanligt hårt eftersom de har förlorat sitt arbete eller permitterats på grund av krisen.

J. Undersökningar som gjorts av Eurofound visar att covid-19-krisen innebär en allvarlig risk för att flera årtiondens jämställdhetsframsteg i fråga om arbetsmarknadsdeltagande kan förbytas i en tillbakagång, särskilt om aktiviteten hämmas ytterligare i sektorer där kvinnor är överrepresenterade ([30]). Forskning visar att skillnaderna i sysselsättning mellan könen inte alls har minskat lika mycket mellan 2015 och 2018, och de kvarstående skillnaderna i arbetsmarknadsdeltagande kostar Europa mer än 335 miljarder EUR om året, vilket motsvarar 2,41 % av EU:s BNP 2019 ([31]).

K. Att krisen har könsbetingade effekter framgår tydligt av studier från bl.a. EIGE och UN Women. Krisens fulla inverkan är emellertid svår att mäta, med tanke på bristen på jämförbara könsuppdelade uppgifter från alla medlemsstater. Covid-19-pandemin har haft en tidigare aldrig skådad inverkan på EU:s arbetsmarknad. Situationen måste undersökas noga för varje sektor med uppgifter uppdelade efter kön och ålder, under både kris- och återhämtningsperioderna. Pandemins fullständiga konsekvenser för ekonomi, sysselsättning och sociala förhållanden är fortfarande okända, men preliminära studier, bland annat från Eurofound, visar på betydande förluster av arbetstillfällen inom servicebranschen och industrin, liksom inom sektorer som involverar närkontakt med människor, såsom detaljhandel, fritidsverksamhet och persontjänster, och är kvinnodominerade. Andra sektorer har däremot bevarat sin anställningstrygghet trots krisen, däribland den offentliga sektorn, hälso- och sjukvårdssektorn och IKT-sektorn.

L. Entreprenörer med uppstartsföretag har påverkats starkt av krisen.

M. Covid-19 har avslöjat ett sedan länge aktuellt problem inom vård och omsorg i EU. Vård och omsorg behöver ses som en helhet och i ett livsöverspännande sammanhang, från barnomsorg och fritidshem till vård för personer med funktionsnedsättning till äldreomsorg.

([28]) EIGE: Jämställdhetsindex 2019.
([29]) https://eige.europa.eu/covid-19-and-gender-equality/economic-hardship-and-gender
([30]) Eurofounds undersökning om covid-19 2020.
([31]) Eurofound: *Closing gender gaps in employment: defending progress and responding to COVID-19 challenges*, 2020.

N. Nedstängningen av skolor, barnomsorgsenheter och arbetsplatser har gjort att den ojämlika fördelningen av obetalt hushålls- och omsorgsansvar i hemmet har ökat för kvinnor, som ofta inte bara varit tvungna att få livspusslet att gå ihop medan de distansarbetar, utan också gått miste om barn- och äldreomsorg. Distansarbete är ingen ersättning för barnomsorg. Kvinnor brukar ägna 13 timmar mer per vecka än män åt obetalt omsorgs- och hushållsarbete ([32]). Covid-19-krisen har varit ett tillfälle för män att ta ett större omsorgsansvar, men har också visat hur ojämnt fördelade vården och hushållsarbetet fortfarande är, något som med största sannolikhet kommer att drabba kvinnor och flickor hårdare. Att hitta en balans mellan distansarbete och familjeansvar är en ytterligare stressfaktor, varför kvinnornas känslomässiga, psykiska och sociala börda ökat. Detta kan tänkas medföra sämre arbetsresultat och påverka kvinnors yrkesutveckling, jämfört med deras manliga arbetskamraters.

O. En oproportionerlig och extrem börda har lagts på ensamföräldrarna, av vilka 85 % är kvinnor. Detta innebär att det finns 6,7 miljoner hushåll med ensamma mammor i EU ([33]) och nästan hälften av dem löper risk för socialt utanförskap eller fattigdom.

P. Undersökningsresultat ([34]) visar att covid-19 slagit hårdare mot småbarnsmammor än mot småbarnspappor. Nästan en tredjedel (29 %) av småbarnsmammorna tyckte det var svårt att koncentrera sig på arbetsuppgifterna, jämfört med 16 % av småbarnspapporna. Dubbelt så många kvinnor (29 %) med barn kände sig sannolikt för trötta efter jobbet för att sköta hushållsarbete, jämfört med 16 % av männen. I april 2020 var det fler kvinnor med barn i åldern 0–11 jämfört med män med barn i samma åldersgrupp som kände sig spända (23 % mot 19 %), ensamma (14 % mot 6 %) och deprimerade (14 % mot 9 %).

Q. I sitt förslag till återhämtningsplan framhåller kommissionen investeringar i den gröna omställningen. Kvinnor upplever klimatförändringarnas konsekvenser på ett annat sätt, eftersom de är av olika skäl är mera riskutsatta och betungade. Jämställdhet och kvinnligt deltagande i beslutsfattande är en förutsättning för hållbar utveckling och en effektiv hantering av klimatutmaningarna. Alla klimatåtgärder måste innehålla ett genus- och ett intersektionellt perspektiv.

R. Vissa grupper i samhället, såsom ensamföräldrar, våldsoffer, kvinnor som tillhör rasminoriteter eller etniska minoriteter, äldre och yngre kvinnor, kvinnor med funktionsnedsättning, romska kvinnor, hbtqi+-personer, prostituerade kvinnor samt flykting- och migrantkvinnor, är särskilt sårbara för viruset eller dess hälsomässiga och socioekonomiska konsekvenser mot bakgrund av de vidtagna åtgärderna och de befintliga bristerna i infrastrukturen och tjänsterna.

S. Hemlösa kvinnor ställs fortfarande inför särskilda utmaningar i samband med covid-19-pandemin, eftersom det i nödbostäder är särskilt vanligt med sjukdomsspridning, könsrelaterat våld, bristfällig hygien och brist på tillgång till hälso- och sjukvård.

T. Covid-19 är en global pandemi som berör alla länder i världen. Pandemin kommer att få förödande konsekvenser för befolkningsgrupper, i synnerhet kvinnor och flickor, i länder med underfinansierade hälso- och sjukvårdssystem och för invånarna i konfliktdrabbade länder. Till följd av pandemin kommer över 47 miljoner kvinnor och flickor runt om i världen att falla under fattigdomsgränsen senast 2021 ([35]).

U. Enligt aktuella uppgifter från FN:s befolkningsfond kommer förseningarna eller avbrotten i gemenskapens uppsökande program och utbildning om skadliga sedvänjor att globalt leda till 2 miljoner fler fall av kvinnlig könsstympning och 13 miljoner fler barnäktenskap under det närmaste årtiondet, jämfört med uppskattningarna före pandemin.

([32]) https://eige.europa.eu/covid-19-and-gender-equality/unpaid-care-and-housework

([33]) https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/eur-scientific-and-technical-research-reports/how-will-covid-19-crisis-affect-existing-gender-divides-europe

([34]) Eurofounds undersökning om covid-19 2020.

([35]) UN Women, *From Insights to Action: Gender Equality in the Wake of COVID-19*.

V. Tillhandahållandet av tjänster bör bygga på datastyrd identifiering av behov, och budgetresurserna fördelas utifrån denna forskning. I budgetar och resursfördelning måste hänsyn tas till mäns och kvinnors olika behov och situation.

W. Kvinnor medverkar inte lika mycket som män i beslutsfattandet om återhämtningsfasen, på grund av att det finns ett glastak. Kvinnor och de civilsamhällesorganisationer som företräder dem måste vara aktiva och stå i centrum vid beslutsfattandet för att säkerställa att det tas hänsyn till deras synsätt och behov när det på lokal, regional, nationell och EU-nivå fattas beslut om återhämtningsfasen och dithörande åtgärder, liksom när denna fas och dessa åtgärder utformas, genomförs och övervakas.

X. Frågor som gäller kvinnors rättigheter och jämställdhetsfrämjande måste integreras och diskuteras på högsta nivå, i synnerhet med sikte på att genomföra EU-strategin för jämställdhet. Europaparlamentet har ett utskott för kvinnors rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män, och kommissionen har en kommissionär som är uteslutande ansvarig för jämlikhet, men det finns ingen specifik rådskonstellation för jämställdhet, och de ministrar och statssekreterare som ansvarar för jämställdhet har inget avgränsat forum för diskussion och beslutsfattande.

Y. De viktigaste åtgärder som tas upp här kommer att bygga upp motståndskraften och beredskapen inför framtida kriser.

Allmänna anmärkningar

1. Europaparlamentet betonar att det behövs ett jämställdhetsperspektiv, med principerna om jämställdhetsintegrering och jämställdhetsbudgetering återspeglade i alla aspekter som rör åtgärder med anledning av covid-19-krisen, för att bevara och skydda kvinnors rättigheter under hela pandemin och perioden efter pandemin och stärka jämställdheten.

2. Europaparlamentet understryker att man dels måste dra lärdomar av gångna tiders och nuvarande kriser med tanke på utformningen och genomförandet av politiken i framtiden, för att man inte ska upprepa tidigare misstag, dels måste ta fram genusmedvetna svar inför alla faser av framtida kriser, för att kvinnors rättigheter inte ska ta skada. Parlamentet uppmanar kommissionen att underlätta inrättandet av ett permanent nätverk för utbyte av bästa praxis mellan medlemsstaterna om hur man ska hantera de könsrelaterade aspekterna av covid-19. Parlamentet uppmanar rådet att införa en särskild konstellation för jämställdhet och en formell arbetsgrupp för att åstadkomma gemensamma och konkreta åtgärder mot utmaningarna på området för kvinnors rättigheter och jämställdhet samt se till att jämställdhetsfrågor diskuteras på högsta politiska nivå.

3. Europaparlamentet betonar att kommissionen och medlemsstaterna automatiskt bör utföra konsekvensbedömningar ur ett jämställdhetsperspektiv, också av de åtgärder som ingår i återhämtningsplanen. Parlamentet beslutar sig för att ta med och förstärka jämställdheten i Next Generation EU genom parlamentets ståndpunkt.

4. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att undersöka förekomsten av virus bland arbetstagare i samhällsviktiga sektorer under den aktuella krisen, särskilt bland kvinnor och etniska minoritetsgrupper med tanke på att de utgör en oproportionerligt hög andel i dessa sektorer. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att vidta lämpliga åtgärder för att öka säkerheten på arbetsplatsen och uppmanar medlemsstaterna att förbättra sina arbetsvillkor, bland annat genom ramdirektivet ([36]), direktiv 92/85/EEG, samt EU:s strategiska ram för arbetsmiljö efter 2020.

5. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna, kommissionen, Eurostat och EIGE att regelbundet samla in uppgifter om covid-19, uppdelade efter bland annat kön, ålder och diskriminering på flera grunder, och om virusets samhällsekonomiska effekter. Parlamentet betonar att åtgärderna för återhämtning måste ha könsuppdelade uppgifter som informationsunderlag och bygga på dem för att svarsåtgärderna ska bli heltäckande, med särskild uppmärksamhet på områden där uppgifterna är knapphändiga och ojämförbara, såsom våld mot kvinnor och omsorgstjänster. Parlamentet framhåller att sådana uppgifter måste vara systematiskt framtagna och offentliggöras. Parlamentet framhåller att kommissionen och medlemsstaterna härvidlag behöver stödja kapacitetsuppbyggnaden för nationella statistikbyråer och andra relevanta aktörer.

([36]) Rådets direktiv 89/391/EEG av den 12 juni 1989 om åtgärder för att främja förbättringar av arbetstagarnas säkerhet och hälsa i arbetet (EGT L 183, 29.6.1989, s. 1).

6. Europaparlamentet framhåller att kvinnor och män, också från de mest utsatta grupperna, måste finnas likvärdigt företrädda i ledningen och beslutsprocessen när det fattas beslut om att krisåtgärder ska påbjudas eller upphävas, liksom också i alla skeden av utformningen, antagandet och genomförandet av återhämtningsplaner, för att det ska tas fullständig och lämplig hänsyn till deras specifika omständigheter och behov, vilket behövs för att det nödvändiga stödpaketet ska bli lyhört inför behoven. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att upprätta särskilda arbetsgrupper, där relevanta berörda parter och representanter från kvinnoorganisationer inom civilsamhället är engagerade, under sådana kriser för att säkerställa jämställdhetsintegrering. Parlamentet uppmanar de nationella parlamenten i medlemsstaterna att inrätta kommittéer för covid-19-krisens påverkan av kvinnor och flickor, för att säkerställa ett särskilt utrymme för att diskutera och övervaka krisen och dess konsekvenser för jämställdheten. Parlamentet välkomnar kommissionens avsikt att uppmuntra antagandet av förslaget till Europaparlamentets och rådets direktiv om en jämnare könsfördelning bland icke verkställande styrelseledamöter i börsnoterade företag och därmed sammanhängande åtgärder ([37]) (direktivet om kvinnor i styrelser), och uppmanar med kraft rådet att bryta dödläget kring det och anta det. Parlamentet betonar vidare att fler kvinnor måste engageras i EU:s civilskyddsmekanism och andra krishanteringsmekanismer både på EU-nivå och nationell nivå. Parlamentet förbinder sig också att se till att parlamentets paneler vid utfrågningar och seminarier uppvisar en jämn könsfördelning och att diskussionerna om återhämtningsåtgärderna berikas genom mångfald bland deltagarna.

7. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att noga övervaka och med kraft reagera på desinformation, negativ offentlig debatt, otillräckliga prioriteringar, begränsad eller nekad tillgång till relevanta tjänster och bakåtsträvande initiativ när det gäller kvinnors rättigheter, hbtqi+-personers rättigheter och jämställdhet. Parlamentet uppmanar kommissionen att ge akt på att utrymmet för civilsamhällesorganisationer och demonstrationer med anledning av de nyssnämnda frågorna blivit snävare till följd av isoleringsåtgärderna, eftersom det handlar om demokrati och grundläggande rättigheter under och efter covid-19-krisen. Parlamentet anser att lämpliga åtgärder ska vidtas om det fastställts att överträdelser av rättsstatens principer i en medlemsstat påverkar eller allvarligt riskerar att påverka den sunda ekonomiska förvaltningen av EU:s budget eller skyddet av unionens ekonomiska intressen på ett tillräckligt direkt sätt. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att säkerställa att restriktiva nödåtgärder riktar sig endast mot pandemin, är tidsbegränsade och förenliga med grundläggande rättigheter.

Covid-19-relaterade hälsoaspekter och könsspecifika konsekvenser

8. Europaparlamentet uttrycker sin oro över att så många dör i covid-19. Parlamentet noterar att dödlighetssiffran inledningsvis varit högre bland män och uppmanar med kraft Världshälsoorganisationen (WHO) och berörda EU-organ att undersöka de olika hälsoeffekterna på män och kvinnor. Parlamentet uppmanar kommissionen att fortsätta övervaka situationen i syfte att förstå virusets långsiktiga hälsoeffekter på kvinnor och män. Parlamentet betonar att det i klinisk forskning om viruset måste finnas en jämn könsfördelning så att man kan bedöma hur viruset och eventuella vacciner eller behandlingar skulle kunna påverka kvinnor och män på olika sätt.

9. Europaparlamentet uppmanar med kraft medlemsstaterna att säkerställa att andra livsviktiga former av medicinsk vård och psykisk vård som inte står i samband med covid-19 finns att tillgå, såsom cancerscreening och cancerbehandling, mödravård och vård av nyfödda och akutvård för dem som drabbats av hjärtattack och stroke. Parlamentet uppmanar med kraft medlemsstaterna att agera i enlighet med WHO:s riktlinjer på dessa områden.

10. Europaparlamentet beklagar att tillgången till tjänster för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) försummats, begränsats eller rentav angripits i vissa medlemsstater under krisen. Parlamentet understryker att medlemsstaterna måste garantera att tjänster för, information om och produkter för SRHR håller god kvalitet och finns tillgängliga till överkomliga priser och utan diskriminering under kris- och efterkrisperioden och i liknande krissituationer, genom att erkänna att tjänsterna är samhällsviktiga, livräddande och ofta tidskänsliga och bör tillhandahållas i enlighet med WHO:s riktlinjer och enligt ett patientcentrerat, människorättsbaserat arbetssätt. Parlamentet avvisar bestämt alla försök att vrida klockan tillbaka för SRHR och hbtqi+-personers rättigheter och framhåller att motståndare till SRHR inte bör få missbruka krisen för att inskränka kvinnors rättigheter, såsom rätten till säker abort. Parlamentet uppmanar kommissionen att underlätta medlemsstaternas utbyte av bästa praxis, även under medverkan av civilsamhällesorganisationer som ofta har sakkunskap om nya metoder att ge vård med anknytning till SRHR och om hur brister inom vårdtillhandahållandet kan

([37]) COM(2012)0614.

avhjälpas. Parlamentet betonar vikten av att kommunicera med vårdtjänsteleverantörerna för att klargöra att dessa tjänster är fortsatt samhällsviktiga och bör tillhandahållas konsekvent. Parlamentet framhåller att all mödravård måste vara tillgänglig och ha tillräckligt med personal och resurser.

11. Europaparlamentet uppmanar med kraft medlemsstaterna att investera i gedigna och resilienta hälso- och sjukvårdssystem och berömma och stödja samhällsviktiga arbetare, såsom dem som arbetar inom hälso- och sjukvården samt socialvården, genom att tillförsäkra dem trygga arbetsvillkor, ställa lämplig utrustning till förfogande, ordna med villkor för skälig lön, erbjuda yrkesutveckling, också genom högre utbildning, och säkerställa tillgången till sådana tjänster som barnomsorg och psykhälsovård.

12. Europaparlamentet uppmanar med kraft kommissionen att ta hänsyn till nödsituationer som covid-19 i sina hälsorelaterade politiska åtgärder, bland annat programmet EU för hälsa och Europas plan mot cancern, och EU:s hälsostrategi, varvid hänsyn också bör tas till vilka könsspecifika konsekvenser dessa situationer får ur hälso- och sjukvårdssynvinkel, till exempel för SRHR. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att ta upp hälsorelaterade prioriteringar så som de definieras i jämställdhetsstrategin för 2020–2025 vid genomförandet av programmet EU för hälsa, såsom SRHR som en integrerad del av hälsoområdet och en nödvändig aspekt av människors välmående och jämställdhetsfrämjandet. Parlamentet yrkar på ökade investeringar i tjänster som är nödvändiga ur jämställdhetssynvinkel och på att experter på genushälsa, tillsammans med en jämn könsfördelning, tas med vid genomförandet av programmet EU för hälsa.

13. Europaparlamentet påminner om att tillgång till hälso- och sjukvård är en mänsklig rättighet och kräver adekvat finansiering. Parlamentet påminner medlemsstaterna om att de vid den covid-19-betingade utbyggnaden av hälso- och sjukvårdssystemens kapacitet och den kritiska infrastrukturen bör ta hänsyn till kvinnors och mäns unika behov, framför allt när det gäller hälso- och sjukvårdsutgifter, sjukdomsupptäckt och sjukdomsbemötande, krisberedskap, forskning och utveckling och arbetskraften inom vården.

14. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att främja initiativ till stöd för psykisk hälsa under och efter denna kris, med hänsyn till den stress, ångest, depression och ensamhet som uppstått genom nedstängningen såväl som ekonomiska problem och könsrelaterat våld eller andra faktorer kopplade till krisen, och därvid ta hänsyn till de olika konsekvenserna för kvinnor och män, och även göra ekonomiska investeringar för att lämpliga tjänster ska finnas att tillgå när de behövs. Parlamentet uppmanar kommissionen att ordna en EU-omfattande kampanj för psykisk hälsa.

Könsrelaterat våld under Covid-19

15. Europaparlamentet uppmanar med kraft medlemsstaterna att i sina svarsåtgärder på covid-19-pandemin ta itu med könsrelaterat våld mot kvinnor och flickor, däribland transkvinnor samt intersexpersoner, icke-binära personer och könsnormbrytare. Parlamentet uppmanar med kraft medlemsstaterna att fortsätta analysera uppgifterna om och tendenserna för förekomst av våld mot kvinnor och anmälningar av sådant våld under den tid då isoleringsåtgärderna gäller och under tiden strax efter, tillsammans med vilka konsekvenser det fått för barnen. Parlamentet erkänner att det inte räckt med de offentliga svarsåtgärderna för att man ska kunna åtgärda våldet mot kvinnor och flickor, och i tillräcklig grad beakta behovet av att i nödinsatsplaner och i framtida nödsituationer förebygga våld mot kvinnor, i och med att man inte fokuserat på att införa undantag från isoleringsreglerna och att inrätta hjälptelefoner samt verktyg och signaler för informationsdelning och att säkerställa fortsatt tillgång till hälso- och sjukvårdstjänster och bevara säker tillgång till lagenliga kliniker och skyddade boenden eller till alternativa boenden med tillräcklig kapacitet. Uppmärksamhet måste också ägnas åt polisen och rättsväsendet, åt att domstolar i nödsituationer kan utfärda lämpliga besöksförbud och/eller skyddsordrar och åt säkerställande av att dessa betraktas som väsentliga. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att inrätta säkra och flexibla krisvarningssystem, erbjuda nya stödtjänster via telefon, e-post och textmeddelanden för direktkontakt med polisen och internettjänster såsom hjälptelefoner, dolda appar, digitala plattformar, apoteksnätverk, och att ställa kristidsanslag till förfogande för stödtjänster, icke-statliga organisationer och civilsamhällesorganisationer. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att säkerställa dels att stödtjänsterna samordnar sitt arbete för att få reda på vilka kvinnor som är riskutsatta, dels att alla dessa åtgärder finns på plats och kan användas av alla kvinnor och flickor inom medlemsstaternas jurisdiktion, också personer med funktionsnedsättning, oavsett deras migrantstatus, och dels att erbjuda jämställdhetsmedveten utbildning för vårdpersonal, poliser i första insatsledet och rättsväsendets personal. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att dela med sig av nationella innovationer och nationell bästa praxis mot könsrelaterat våld för att man bättre ska kunna identifiera och främja effektiv praxis och uppmanar kommissionen att främja denna praxis.

16. Europaparlamentet uppmanar i ljuset av pandemin medlemsstaterna dels att säkerställa ett samordnat tillvägagångssätt mellan styrande myndigheter och offentliga tjänster, stödinrättningar och den privata sektorn, dels att uppdatera sina protokoll för offer för könsrelaterat våld för att bistå dem med att söka hjälp, anmäla brott och komma i kontakt med hälso- och sjukvårdstjänster, samt för att uppmuntra till vittnesanmälan av sådana brott. Parlamentet uppmanar kommissionen att utarbeta ett protokoll för Europeiska unionen om våld mot kvinnor i kris- och nödtider för att förebygga våld mot kvinnor och stödja offer för könsrelaterat våld i sådana nödsituationer som covid-19-pandemin. Parlamentet betonar att detta protokoll bör innehålla centrala skyddstjänster för offren. Parlamentet välkomnar det tyska ordförandeskapets förslag att upprätta en EU-omfattande hjälptelefon på alla EU-språk för offer för våld i hemmet och könsrelaterat våld, och uppmanar kraftigt rådet att stödja detta.

17. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att främja kampanjer som ökar medvetenheten, är informativa och opinionsbildande för att bekämpa våld i hemmet och könsrelaterat våld i alla dess former, såsom fysiskt våld, sexuella trakasserier, cybervåld och sexuellt utnyttjande, särskilt i samband med nya förebyggande åtgärder och flexibla krisvarningssystem, för att uppmuntra anmälningar. Detta bör ske i samordning och samarbete med erkända och specialiserade kvinnoorganisationer. Parlamentet uppmanar kommissionen att arbeta med tekniska plattformar inom ramen för rättsakten om digitala tjänster för att angripa olagliga onlineaktiviteter, däribland våld mot kvinnor och flickor online i alla dess former, eftersom internet i stor omfattning använts för arbete, utbildning och underhållning sedan pandemin började och kommer att fortsätta användas för sådana ändamål.

18. Europaparlamentet påminner om att FN:s särskilda rapportör om våld mot kvinnor har noterat att det framgått av covid-19-krisen att centrala konventioner till skydd mot och förebyggande av könsrelaterat våld inte genomförts korrekt. Parlamentet uppmanar rådet att snarast slutföra EU:s ratificering och fulla genomförande av Istanbulkonventionen på grundval av en bred anslutning utan inskränkningar, och att förespråka att medlemsstaterna ratificerar den samt snabbt och korrekt genomför den och verkställer den. Parlamentet uppmanar de återstående medlemsstaterna att snabbt ratificera konventionen och att anslå tillräckliga finansiella resurser och personalresurser för att förebygga och bekämpa våld mot kvinnor och könsrelaterat våld, samt för att skydda offer i synnerhet under krisperioder. Parlamentet uppmanar med kraft medlemsstaterna att ta hänsyn till Grevios rekommendationer och förbättra sin lagstiftning så att den överensstämmer bättre med bestämmelserna i Istanbulkonventionen, särskilt när det gäller gemensamma definitioner av könsrelaterade våldshandlingar.

19. Europaparlamentet uppmanar rådet att lägga till våld mot kvinnor i förteckningen över brott i EU, och uppmanar kommissionen att föreslå ett direktiv mot alla former av könsrelaterat våld så att starka rättsliga ramar införs, utbytet av bästa praxis mellan medlemsstaterna samordnas, insamling av exakta och jämförbara data främjas, det görs exakta mätningar av hur omfattande detta våld är och möjligheten att utföra prognoser övervägs och konsekvenserna av covid-19 på tillhandahållandet av viktiga tjänster till offren bedöms. Parlamentet välkomnar kommissionens åtagande att utföra en ny undersökning i EU om könsrelaterat våld och lägga fram resultaten 2023. Parlamentet betonar att det måste samlas in harmoniserade data om könsrelaterat våld och uppmanar medlemsstaterna att på begäran samla in sådana data och ställa dem till förfogande, också för Eurostat.

20. Europaparlamentet upprepar sitt starka stöd till både programmet Rättsliga frågor och programmet för medborgare, jämlikhet, rättigheter och värden. Parlamentet välkomnar att det inrättats ett segment som handlar om unionens värden inom programmet för medborgare, jämlikhet, rättigheter och värden, och betonar att detta segment bör fokusera på att skydda rättigheterna och främja dem och öka medvetenheten om dem, med hjälp av ekonomiskt stöd till civilsamhällesorganisationer som är aktiva på det lokala, regionala och gränsöverskridande planet. Parlamentet erinrar om sin ståndpunkt om att dessa program måste tillförsäkras adekvat finansiering. Parlamentet välkomnar tilläggsanslagen till flaggskeppsprogrammen, i den form man kommit överens om dem under slutförhandlingarna om den fleråriga budgetramen för 2021-2027 mellan parlamentet och rådet, något som kommer att bli till nytta för programmet för medborgare, jämlikhet, rättigheter och värden. Parlamentet välkomnar det provisoriska arrangemanget för EU:s budget för 2021 där det anslås ytterligare 6,6 miljoner EUR till det sistnämnda programmet. Parlamentet betonar att det behövs tillräckliga medel ur dessa anslag till åtgärder inriktade på att, med stöd av Daphneinitiativets särskilda mål, förebygga och bekämpa könsrelaterat våld, och välkomnar den öronmärkning för detta ändamål som man kommit överens om. Parlamentet betonar att EU måste visa större ambition vid försvaret av våra värden och avsätta tillräckliga medel för sådan verksamhet. Parlamentet yrkar dessutom på ett skyndsamt genomförande av tydliga könsinriktade åtgärder genom öronmärkning, för att man ska kunna tillgodose kvinnors särskilda behov efter krisen, särskilt inom områdena sysselsättning, könsrelaterat våld och SRHR, bland annat i andra program och instrument inom Next Generation EU och i den fleråriga budgetramen för perioden 2021-2027, såsom det förutsätts i den dubbelmetod som ingår i jämställdhetsstrategin. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna och kommissionen att överväga detta vid inlämnandet av nationella åtgärdsplaner för covid-19, med vederbörlig hänsyn tagen till vilka åtgärder och vilken finansiering som redan finns och med jämställdheten som det centrala inom den ekonomiska återhämtningen. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna och kommissionen att tillämpa jämställdhetsintegrering och jämställdhetsbudgetering i återhämtningsåtgärderna.

21. Europaparlamentet konstaterar med stor oro att krisen påverkar hbtqi+-personer, i synnerhet unga, som i många fall har tvingats till social distansering eller karantän i fientliga familjemiljöer där risken ökat för dem att utsättas för våld i hemmet och hbtqi-fobiskt våld. Parlamentet noterar den övergenomsnittliga arbetslösheten bland hbtqi+-personer. Alternativt har dessa personer otrygga anställningar med begränsade och instabila ekonomiska resurser och stannar därför kvar i en miljö som präglas av fientlighet eller övergrepp. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att säkerställa att man i alla covid-19-specifika initiativ som avser våld i hemmet, könsrelaterat våld och sexuellt våld även beaktar den förhöjda risken och de särskilda utmaningarna för hbtqi+-personer och att stödtjänster till utsatta personer och särskilda covid-19-initiativ mot våld i hemmet uttryckligen måste rikta sig till hbtqi+-personer som utsätts för våld i hemmet.

22. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att se till att offer för könsrelaterat våld får medicinskt och psykologiskt stöd som är effektivt, tillgängligt, ekonomiskt överkomligt och av hög kvalitet, också i form av tjänster inom området sexuell och reproduktiv hälsa, särskilt i kristider då sådant stöd måste betraktas som nödvändigt. Parlamentet uppmanar kommissionen att i nära samarbete med medlemsstaterna säkerställa att direktivet om brottsoffers rättigheter ([38]) genomförs fullständigt, varvid tyngdpunkten, efter kommissionens senaste genomföranderapport ([39]), ska förläggas till genusperspektivet och till att stärka rättigheterna för offer för könsrelaterat våld i den nya strategin för brottsoffers rättigheter.

Covid-19, ekonomin, återhämtningen och könsspecifika konsekvenser

23. Europaparlamentet uppmanar kommissionen, parlamentet och rådet att ta hänsyn till att covid-19-krisen oproportionerligt påverkar kvinnor i den socioekonomiska sfären, också deras inkomster och sysselsättningsgrad, och kommer att leda till ännu mer djupgående jämställdhetsbrister och till diskriminering på arbetsmarknaden, och uppmanar dem att samarbeta med medlemsstaterna för att noga undersöka kvinnors och mäns socioekonomiska behov efter krisen och vidta särskilda åtgärder för att tillgodose dessa behov, samt att undersöka den horisontella och vertikala segregeringen på arbetsmarknaden i samband med genomförandet av program inom EU:s budget 2021, nästa fleråriga budgetram samt i Next Generation EU, och då säkerställa att alla programmen innefattar såväl genusperspektivet och jämställdhetsbudgetering som konsekvensbedömningar i efterhand ur ett jämställdhetsperspektiv, så som anges i kommissionens jämställdhetsstrategi för 2020–2025. Parlamentet yrkar på att strategin ska genomföras och övervakas effektivt. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att ta med ett kapitel med riktade jämställdhetsfrämjande åtgärder i nationella återhämtnings- och resiliensplaner, varvid kapitlet bör utformas i samarbete med nationella organ för främjande av likabehandling.

24. Europaparlamentet betonar att arbetets natur och förläggning måste ses över på nytt efter krisen. Parlamentet betonar att distansarbete inte är en ersättning för barnomsorg eller för det nödvändiga utbudet av tillgängliga och överkomligt prissatta barnomsorgstjänster av god kvalitet, lika litet som det kan ersätta anpassningar av arbetsplatser till personer med funktionsnedsättning. Parlamentet påpekar att flexibelt arbete enligt överenskommelse med arbetsgivaren kan göra det möjligt för kvinnor och män att arbeta på distans eller i lokala samarbetsutrymmen och förbättra balansen mellan arbete och privatliv, vilket eventuellt kan utmynna i långsiktig genusinkluderande tillväxt. Parlamentet noterar att detta arbetssätt har potential att ge ett uppsving för landsbygdsområden och infrastruktur. Parlamentet uppmanar kommissionen att garantera att Barcelonamålen uppnås. Parlamentet uppmanar med kraft medlemsstaterna att utan dröjsmål ratificera ILO:s konvention om våld och trakasserier från 2019 (nr 190) och genomföra den tillsammans med dess åtföljande rekommendation (nr 206) som omfattar alla platser där arbetsrelaterat våld och trakasserier kan inträffa, såsom offentliga och privata arbetsplatser och även arbetsrelaterad kommunikation.

25. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att samla in disaggregerade och jämförbara data om tillhandahållandet av olika typer av omsorg, däribland barnomsorg, äldreomsorg och omsorg för personer med funktionsnedsättning, och även om omsorgsgivarnas kön, ålder och anställningsstatus, för att bidra till en studie om omsorgsklyftan, med en EU-strategi för omsorgsgivare i åtanke, där det tas en helhetsbetonad och livslång syn på omsorgen, med hänsyn till behoven både hos omsorgstagare och omsorgsgivare. Parlamentet konstaterar att strategin måste respektera medlemsstaternas och regionernas befogenheter, men bör syfta till att med hjälp av relevanta initiativ och investeringar, också via InvestEU-programmet och faciliteten för återhämtning och resiliens, förbättra samarbetet och samordningen på EU-nivå, på ett sätt som gynnar informella och formella omsorgsgivare och de personer som de vårdar. Parlamentet betonar

([38]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/29/EU av den 25 oktober 2012 om fastställande av miniminormer för brottsoffers rättigheter och för stöd till och skydd av dem, (EUT L 315, 14.11.2012, s. 57).

([39]) Kommissionens rapport av den 11 maj 2020 om genomförandet av Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/29/EU av den 25 oktober 2012 om fastställande av miniminormer för brottsoffers rättigheter och för stöd till och skydd av dem, (COM(2020)0188).

att samarbete och åtgärder på EU- nivå i kombination med en effektiv användning av EU-medel kan bidra till att vi får tillgängliga och överkomligt prissatta omsorgstjänster av god kvalitet.

26. Europaparlamentet betonar att investeringar i vård och omsorg är viktiga för att säkerställa jämställdhet och kvinnors ekonomiska egenmakt, bygga upp motståndskraftiga samhällen och skapa mera regelenliga förhållanden i fråga om sysselsättning, social trygghet och pensioner i kvinnodominerade sektorer, varjämte de har en positiv inverkan på BNP då de gör det möjligt för fler kvinnor att förvärvsarbeta. Parlamentet betonar behovet av ett nytänk i tillhandahållandet av vård och omsorg, till följd av covid-19-pandemin och åtgärderna med anknytning till den. Mot denna bakgrund uppmanar parlamentet kommissionen att underlätta utbytet av bästa praxis när det gäller vård- och omsorgstjänsternas kvalitet, tillgänglighet och överkomlighet samt de olika modellerna av vård- och omsorgstjänster. Vidare riktar parlamentet en kraftfull uppmaning till kommissionen om att undersöka situationen för anhörigvårdare och att utbyta bästa praxis om hur medlemsstaterna kan få deras arbete att bli regelenligt. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att åtgärda pensionerade anhörigvårdares behov. Parlamentet efterlyser här ett förslag till en rådsrekommendation om socialt skydd och sociala tjänster för anhörigvårdare.

27. Europaparlamentet uppmanar med kraft medlemsstaterna att, till exempel med hjälp av incitamentsåtgärder, uppmuntra män att använda sig av flexibla arbetsformer, eftersom oproportionerligt många kvinnor brukar ha sådana arbetsformer. Parlamentet uppmanar med kraft medlemsstaterna att utan dröjsmål och fullt ut införliva och genomföra direktivet om balans mellan arbete och privatliv och uppmanar kommissionen att på årsbasis noggrant och systematiskt övervaka medlemsstaternas genomförande av direktivet. Parlamentet uppmuntrar medlemsstaterna att ta itu med brister i balansen mellan arbete och privatliv genom att gå längre än de normer som fastställs i direktivet, i synnerhet med tanke på behovet av att ta itu med omständigheter som avslöjats av covid-19-åtgärderna och deras konsekvenser beträffande vårdprotokoll på inrättningar, inbegripet barnomsorgsinrättningar av god kvalitet.

28. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att, samtidigt som åtgärderna mot covid-19-krisen fortfarande är i kraft, införa en särskild icke överförbar ledighet för anhörigvårdare och arbetande föräldrar, med full ersättning.

29. Europaparlamentet är medvetet om vilka oerhörda utmaningar som ensamföräldrar, som till allra största delen (85 %) är kvinnor, stått inför under och efter pandemin till följd av sina många bördor, bland annat ständig omsorg, oro inför vårdnadsarrangemang, eventuella ekonomiska problem och ensamhet. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att ta i beaktande och vidare se över deras specifika situation, inbegripet ytterligare bördor i form av arbete, undervisning och omsorg, tillgång till advokat och tillämpning av vårdnadsarrangemang.

30. Europaparlamentet framhåller att man som en del av lösningen på återhämtningen efter pandemin måste få fler kvinnor att bli ekonomiskt aktiva, eftersom lika möjligheter och ökat arbetsmarknadsdeltagande bland dem kan skapa fler arbetstillfällen och öka EU:s ekonomiska välstånd och konkurrenskraft. Parlamentet uppmuntrar medlemsstaterna att följa kommissionens riktlinjer för sysselsättningspolitiken i EU, med vederbörlig hänsyn tagen till sina nationella arbetsmarknadsmodeller. Parlamentet uppmuntrar här medlemsstaterna att vederbörligen beakta segregering på arbetsmarknaden, osäkra anställningar, lönegap och pensionsklyftor, för att med hjälp av skräddarsydd politik förbättra arbetsvillkoren och socialskyddet.

31. Europaparlamentet betonar att lika lön för lika arbete eller likvärdigt arbete mellan kvinnor och män måste vara en vägledande princip för kommissionen, parlamentet och alla medlemsstater vid utformningen av svarsåtgärder med anledning av covid-19-krisen. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen att genast fullgöra sitt åtagande att lägga fram bindande åtgärder om insyn i lönesättningen för att på ett effektivt sätt undanröja lönegapet och pensionsklyftan mellan könen, emedan ekonomiska indikatorer antyder att pandemin ytterligare vidgat dem. Parlamentet uppmanar här kommissionen att beakta medlemsstaternas bästa praxis, och samtidigt ta vederbörlig hänsyn till de europeiska små och medelstora företagens unika förhållanden och de olika arbetsmarknadsmodeller som finns i EU. Parlamentet uppmanar vidare kommissionen att se över direktiv 2006/54/EG.

32. Europaparlamentet betonar utmaningarna för hushållsarbets- och hemvårdssektorn och dem som arbetar där. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att ratificera ILO:s konvention 189 om hushållsarbetare och att säkerställa att sektorn kan komma i fråga för åtgärder som syftar till att lindra de ekonomiska konsekvenserna av krisen, så att dessa arbetstagare kan återuppta sin verksamhet under lämpliga förhållanden. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att säkerställa regelenliga förhållanden inom hushållsarbetssektorn.

33. Europaparlamentet välkomnar investeringsinitiativet mot coronaeffekter (CRII) och dess pluspaket som mobiliserar sammanhållningspolitiken för att stödja de mest utsatta sektorerna, och efterlyser även riktade åtgärder till stöd för sektorer där i huvudsak kvinnor är anställda. Parlamentet betonar betydelsen av kommissionens instrument för tillfälligt stöd för att minska riskerna för arbetslöshet i en krissituation (SURE), som garanterar inkomststöd till arbetslösa eller permitterade arbetstagare. Parlamentet betonar behovet av att bedöma hur dessa instrument påverkar kvinnors och mäns situation på EU:

s arbetsmarknad och att justera sin framtida politik därefter. Parlamentet betonar att man i omskolnings- och fortbildningsprogram för kvinnor måste ta hänsyn till förändringar på arbetsmarknaden till följd av covid-19.

34. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att stödja entreprenörer, framför allt kvinnliga entreprenörer, i deras strävan att utveckla och bygga vidare på den kompetens eller de intressen som de förvärvat under covid-19-perioden, vilket också bör ske genom främjande av det ekonomiska oberoendet hos mödrar, ensamföräldrar och andra som mera sällan bedriver entreprenörsverksamhet genom att de ges möjligheter att bli entreprenörer och får bättre tillgång till och görs mera medvetna om lån, finansiering med eget kapital och mikrofinansiering genom EU:s program och fonder så att krisen blir till en möjlighet då man kan gå vidare genom att anpassa och förändra sig, såsom ett led i de gröna och digitala ekonomierna. Parlamentet uppmanar EU-institutionerna och medlemsstaterna att lägga särskild tonvikt på att stödja små och medelstora företag, särskilt kvinnoledda företag, vilka ofta möter unika utmaningar när det gäller att få tillgång till nödvändig finansiering och som kommer att behöva stöd under återhämtningsfasen. Parlamentet uppmanar kommissionen, EIGE och Eurostat att öka insamlingen av uppgifter om små och medelstora kvinnoledda företag, om kvinnor som är egenföretagare och om kvinnoledda uppstartsföretag, och hur covid-19-pandemin påverkar dem.

35. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att öka kvinnors närvaro inom och bidrag till sektorerna för artificiell intelligens (AI), naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik, jämte de digitala sektorerna och den gröna ekonomin. Parlamentet efterlyser en flernivåstrategi mot könsklyftan på alla nivåer av digital utbildning och anställning, för överbryggande av den digitala skiljelinje som framträtt när arbete och skolgång, liksom många tjänster och inrättningar, plötsligt har flyttat online. Parlamentet betonar att en överbryggad digital könsklyfta förbättrar jämställdheten inte bara sett till arbetsmarknaden utan även genom tillgång till teknik i den personliga sfären. Parlamentet uppmanar kommissionen till jämställdhetsintegrering i strategin för den inre marknaden och den digitala agendan, såsom en effektiv åtgärd mot underrepresentationen av kvinnor i växande sektorer för EU:s framtida ekonomi. Parlamentet välkomnar kommissionens resultattavla *Women in Digital (WID)*, där man övervakar kvinnors deltagande i den digitala ekonomin, användning av internet, kompetens för internetanvändning samt specialistkompetens och specialistanställning. Parlamentet betonar dess betydelse som hjälp till medlemsstaterna och kommissionen för att de ska kunna fatta välgrundade beslut och ställa upp relevanta mål, särskilt med tanke på följdverkningarna av covid-19.

36. Europaparlamentet noterar att man måste beakta den särskilda situationen för kvinnor som återvänder från föräldraledighet, för att säkerställa deras tillgång till offentligt stöd utan diskriminering.

37. Europaparlamentet betonar utmaningarna för jordbrukssektorn och livsmedelsförsörjningen inom EU samt den särskilda situationen för kvinnor i landsbygdsområden. Parlamentet betonar att man måste ha kvar det nuvarande tematiska delprogrammet för kvinnor i landsbygdsområden genom de strategiska planerna för den gemensamma jordbrukspolitiken, finansierat av Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling. Parlamentet betonar att detta delprogram strävar efter att uppmuntra sysselsättning för kvinnor och kvinnligt företagande. Parlamentet efterlyser här öronmärkning av EU-finansiering för bättre levnads- och arbetsvillkor i landsbygdsområden. Parlamentet efterlyser också ett dryftande av den roll som kvinnor på landsbygden enligt den europeiska gröna given har för att skydda miljön och den biologiska mångfalden. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att utbyta bästa praxis om medhjälpande makas yrkesställning inom jordbrukssektorn och ber kommissionen ta fram vägledning om detta.

Covid-19 och intersektionalitet

38. Europaparlamentet betonar att intersektionell och strukturell diskriminering skapar ytterligare hinder och utmaningar och negativa socioekonomiska konsekvenser för specifika grupper av kvinnor, och att säkerheten, skyddet och det socioekonomiska välmåendet för alla personer därför måste säkerställas och deras särskilda behov åtgärdas genom att vederbörlig hänsyn tas till ett intersektionellt synsätt inom kris- och efterkrisåtgärderna.

39. Europaparlamentet påpekar att kvinnor och flickor måste få vara med om att utforma tillgänglig och riktad information och att den informationen måste spridas överallt, framför allt i kristider.

40. Europaparlamentet understryker att på grund av en högre förväntad livslängd och en ökad risk för hälsoproblem utgör äldre kvinnor ofta majoriteten bland dem som bor på inrättningar för långtidsvård ([40]), vilka i många länder blivit de mest virusdrabbade platserna, bland annat på grund av bristen på tillräckliga resurser och kunskaper för att garantera de boendes säkerhet och skydd. Parlamentet uppmanar kommissionen att analysera de olika inrättningarna för formell

([40]) https://eige.europa.eu/covid-19-and-gender-equality/gender-impacts-health

långtidsvård och deras resiliens under covid-19-pandemin. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att undersöka äldreomsorgen, både boendevård och samhällsbaserad vård, också i form av dygnetruntvård i hemmet eller i regi av inneboende vårdpersonal, och att sörja för äldre kvinnors välmående, inbegripet deras tillgång till omsorgstjänster och hälso- och sjukvårdstjänster och deras ekonomiska oberoende. Parlamentet uppmanar rådet att fastställa mål för tillhandahållandet av lättillgänglig, rimligt prissatt och högkvalitativ långtidsvård i enlighet med Barcelonamålen.

41. Europaparlamentet beklagar att många kvinnor med funktionsnedsättning, bland annat de som är beroende av andra för omsorg och stöd i vardagen och framför allt de som bor på institutioner och på andra slutna boenden och har stora behov av stöd, drabbats hårt av pandemin, men inte kunnat vare komma åt sina vanliga stödnät eller upprätthålla fysisk distans, och haft det svårt att få tillgång till tjänster och varor. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att säkerställa att dessa stödnät betraktas som samhällsviktiga tjänster och att de på lämpligt sätt anpassas efter omständigheterna och att man i planeringsåtgärderna inför framtida kriser och nödsituationer tar hänsyn till de specifika behoven hos personer med funktionsnedsättning, särskilt kvinnor och flickor. Parlamentet uppmanar EU och medlemsstaterna att säkerställa rättigheterna för alla kvinnor och flickor med funktionsnedsättning i enlighet med konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, inbegripet rätten till självständigt boende och tillgång till utbildning, arbete och sysselsättning.

42. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att säkerställa att migrantkvinnor och migrantmän får stöd genom tillgång till kritisk hälso- och sjukvård under krisen. Parlamentet framhåller att flyktingförläggningar och mottagningscentrum dels måste ta vederbörlig hänsyn till såväl vilka behov kvinnor och flickor har och vilka risker de är utsatta för, eftersom man vet hur svårt det är för dem med social distansering och hygien, som till deras utsatthet för könsrelaterat våld, dels måste anslå tillräckliga medel för att dessa risker ska kunna minskas.

43. Europaparlamentet vill framhålla de unika omständigheter som hemlösa kvinnor och prostituerade kvinnor lever i och deras större utsatthet för könsrelaterat våld samt deras brist på tillgång till hygien och hälso- och sjukvårdsinrättningar till följd av covid-19-pandemin och de krisåtgärder som införts på grund av den. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att säkerställa tjänster och tillräckligt stöd till dem som befinner sig i otrygga situationer, bland andra kvinnor som riskerar bli fattiga eller redan är det, är hemlösa eller riskerar social utestängning. Parlamentet välkomnar fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt (Fead) som ställer ytterligare medel till förfogande för att ta itu med materiell fattigdom och socialt stöd. Parlamentet framhåller att hemlösa och papperslösa kvinnor måste få tillgång till hälso- och sjukvård. Parlamentet konstaterar att man i kommissionens handlingsplan för integration och inkludering beaktat dessa socialgruppers omständigheter. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att vederbörligen beakta hemlösa kvinnor i sina pandemiåtgärdsplaner.

44. Europaparlamentet betonar de ytterligare behoven bland minoritetsgrupper, såsom kvinnor med romsk bakgrund, som råkar ut för inrotad diskriminering och fortlöpande kränkningar av sina rättigheter, eftersom de saknar tillgång till grundläggande infrastruktur, tjänster och information, framför allt så länge isoleringsåtgärder är i kraft.

45. Europaparlamentet betonar att stödtjänster är grundläggande för hbtqi-personer, inbegripet stöd till psykisk hälsa, stödgrupper och stödtjänster för offer för könsrelaterat våld.

46. Europaparlamentet beklagar djupt fallen av främlingsfientlighet och rasdiskriminering, som ökat i samband med krisen, och uppmanar med kraft kommissionen och medlemsstaterna att ha nolltolerans mot rasistiska angrepp samt att anta ett intersektionellt synsätt i sina svarsåtgärder, där man beaktar behoven hos marginaliserade befolkningsgrupper, bland annat rasminoriteter och etniska minoriteter.

47. Europaparlamentet uppmanar med kraft medlemsstaterna att anta och genomföra antidiskrimineringsdirektivet samt att garantera att diskriminering på flera grunder och olika former av intersektionell diskriminering undanröjs i alla EU-medlemsstater.

48. Europaparlamentet betonar att medlemsstaterna måste säkerställa att barn får kontinuerlig tillgång till utbildning, varvid det gäller att ta vederbörlig hänsyn till grupper från marginaliserade socioekonomiska bakgrunder, utsatta barn och flickor som riskerar fattigdom eller lever i fattigdom och således löper större risk för tidiga äktenskap och tvångsäktenskap. Parlamentet understryker att det måste säkerställas att alla fullständigt kan ta del av distansundervisning. Parlamentet betonar att alla ungdomar måste få nödvändiga resurser och stöd under den tid då skolorna är stängda och göra det lättare för dem att återvända till utbildningssystemet så snart krisen är över.

Yttre åtgärder

49. Europaparlamentet betonar att covid-19 är en global pandemi som kräver en global lösning. Parlamentet framhåller kvinnors och flickors utsatta situation i många delar av världen i samband med covid-19, i synnerhet i bräckliga och konfliktdrabbade stater, till följd exempelvis av bristande tillgång till hälso- och sjukvård, inklusive SRHR, utsatthet för könsrelaterat våld, inklusive kvinnlig könsstympning och tidiga eller påtvingade äktenskap, anställningsstatus, bristande

tillgång till utbildning och extrem fattigdom och svält. Parlamentet konstaterar att kvinnorna i många partnerländer är anställda inom sådana kvinnodominerade sektorer som konfektionsindustrin och livsmedelsproduktionen som drabbats hårdast, med följdverkningar för deras familjers och samhällens fattigdomsnivåer och för kvinnornas och flickornas ekonomiska oberoende, hälsa och säkerhet. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att se till att ekonomiskt stöd som partnerländer får för att komma till rätta med krisen också anslås som stöd till kvinnor och flickor. Parlamentet yrkar på mera stöd till försvarare av kvinnors mänskliga rättigheter och kvinnorättsorganisationer och deras deltagande på alla beslutsnivåer. Parlamentet framhåller att man måste göra allt för att ett framtida vaccin ska finnas att tillgå för alla.

50. Europaparlamentet välkomnar det Team Europe-paket som kommissionen lagt fram till stöd för partnerländer i kampen mot covid-19-pandemin och dess konsekvenser, och betonar behovet av hänsyn till jämställdhetsaspekter och öronmärkta jämställdhetsutgifter vid tilldelningen av dessa medel. Parlamentet betonar behovet av ett genusmedvetet svar på covid-19 vid genomförandet av instrumentet för grannskapspolitik, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete (NDICI) och det tredje instrumentet för stöd inför anslutningen, i syfte att ta hänsyn till kvinnors och flickors unika situation och stimulera möjligheter efter krisen. Under denna tid uppmuntrar parlamentet fortsatt och prioriterad utbildning i nödsituationer. Parlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att prioritera global solidaritet genom att upprätthålla en tillräcklig nivå på finansieringen av det offentliga utvecklingsbiståndet och genom att stödja partnerländernas krisbemötande på ett helhetsbetonat sätt. Parlamentet uppmanar EU att fokusera på att stärka tillgången till hälso- och sjukvård, också SRHR, i sina humanitära insatser och utvecklingsinsatser mot covid-19-pandemin och för internationell utveckling, också inom den nya tredje handlingsplanen för jämställdhet. Parlamentet framhåller att principerna för jämställdhetsintegrering och jämställdhetsbudgetering bör följas överallt i de geografiska och tematiska programmen för NDICI.

51. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att lägga en värdegrund för EU:s handelspolitik, där det säkerställs en hög skyddsnivå för arbetstagarrättigheter och miljörättigheter samt respekt för de grundläggande friheterna och mänskliga rättigheterna, inbegripet jämställdhet. Parlamentet påminner om att jämställdhetsintegrering måste ingå i alla EU:s handels- och investeringsavtal, tillsammans med ett ambitiöst och verkställbart kapitel om handel och hållbar utveckling. Parlamentet konstaterar att handelsavtalsförhandlingar skulle kunna bli viktiga för jämställdhetsfrämjande i tredjeländer och ökad egenmakt för kvinnor där. Parlamentet uppmanar kommissionen att arbeta för och ge sitt stöd till att det tas med särskilda mervärdesbaserade jämställdhetskapitel i EU:s handels- och investeringsavtal, på grundval av befintliga internationella exempel.

52. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att ställa kvinnor och flickor i centrum för sina globala insatser samt att låta dem fullständigt medverka, lyssna på dem och ge dem möjlighet att aktivt delta i insatserna mot pandemin.

Könsaspekter och återhämtning

53. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att till fullo utvärdera de könsspecifika effekter och behov som krisen och dess socioekonomiska konsekvenser fört med sig. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att hjälpa kvinnor att återhämta sig från krisen med hjälp av extra och riktade budgetresurser, också inom genomförandet av återhämtningspaketet, särskilt inom områdena sysselsättning, våld och SRHR, samt att övervaka utgifterna och tillämpa jämställdhetsintegrering i alla förslag med anknytning till budget, politik och lagstiftning, alldeles som kommissionen i jämställdhetsstrategin åtagit sig att göra. Parlamentet uppmanar kommissionen att stärka anknytningen mellan klimatförändringspolitik, digital politik och jämställdhet i sina kommande förslag. Parlamentet betonar att förberedande åtgärder är det bästa sättet att bygga upp motståndskraft på alla områden inför framtida kriser.

54. Europaparlamentet vill att jämställdhet ska tas upp som en av de politiska prioriteringarna vid den kommande konferensen om Europas framtid, och att EU ska säkerställa en jämn könsfördelning i sina organ och involvera kvinnorättsorganisationer och kvinnoorganisationer i sitt arbete för att säkerställa hänsynstagande till kvinnors behov efter covid-19-pandemin.

55. Europaparlamentet uppmanar EU och medlemsstaterna att upprätthålla en stödjande miljö för civilsamhällesorganisationer, särskilt genom politiskt stöd och tillräcklig finansiering.

o

o o

56. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen.